

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานและการบริหารจัดการของหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินจังหวัดน่าน ใช้การศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) และใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพมาร่วมในการตอบคำถามการศึกษา ทั้งนี้มีรายละเอียดประกอบด้วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาเชิงปริมาณ เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูล ผลการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น จากแบบบันทึกการปฏิบัติงานหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ที่ได้ออกปฏิบัติงาน ณ จุดเกิดเหตุ จนนำส่งผู้ป่วยไปโรงพยาบาล ซึ่งใช้ข้อมูลจากแบบบันทึกดังกล่าว 5 ส่วน คือ ข้อมูลจำนวนผู้ปฏิบัติงานของหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น ข้อมูลด้านเวลา ข้อมูลด้านระยะทาง ข้อมูลการปฐมพยาบาล ณ จุดเกิดเหตุ และข้อมูลประเมินผลการดูแลผู้ป่วย ณ จุดเกิดเหตุ ในปีงบประมาณ 2551 - 2552 ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 จนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2552

การศึกษาเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาการบริหารจัดการหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนของงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในส่วนที่ 1 แล้วแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มแรก เป็นหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นที่มีผลการดำเนินงานจำนวนมากที่สุด 1 แห่ง และหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นที่มีผลการดำเนินงานจำนวนรองลงมาอีก 1 แห่ง

กลุ่มที่ 2 เป็น หน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นที่ยังไม่มีผลการดำเนินงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน จำนวน 2 แห่ง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาส่วนนี้ เป็นแบบเฉพาะเจาะจง โดยผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จะเป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ โดยมีการระบุตำแหน่งในหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากผู้ที่ดำรงอยู่ในตำแหน่งดังกล่าว เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดแผนและนโยบายการดำเนินงานและพัฒนาหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้นของระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

ในชุมชน ส่วนการเก็บข้อมูลนั้น ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเอง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-depth Interview) โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลมีอิสระในการให้ข้อมูล ผู้ถูกสัมภาษณ์มีจำนวน 5 คนต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1 แห่ง รวมทั้งสิ้น 20 คน ได้แก่

1. นายกเทศมนตรีเทศบาลหรือนายกองการบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน
2. นักบริหารงานปลัดเทศบาลหรือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน
3. ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข ถ้าไม่มีให้เปลี่ยนเป็นตำแหน่งเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หรือตำแหน่งอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายภารกิจให้ดูแลระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินของหน่วยงาน จำนวน 1 คน
4. หัวหน้าอาสาสมัครทีมกู้ชีพกู้ภัยในหน่วยงานที่ศึกษา จำนวน 1 คน
5. บุคคลอื่นๆ ที่ได้ถูกพาดพิงถึงว่ามีส่วนเกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินในหน่วยงานนั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาเชิงปริมาณ ใช้ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกในแบบบันทึกการปฏิบัติงานของหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น จังหวัดน่าน ที่ได้นำส่งมายังสำนักงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน จังหวัดน่าน ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 จนถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2552

การศึกษาเชิงคุณภาพ การศึกษาส่วนนี้ได้ให้ความสำคัญและเก็บข้อมูลจาก การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับนโยบายเป็นหลัก

ในการสัมภาษณ์ได้ใช้แนวคำถามตามองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดตั้งและพัฒนาระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน 4 ด้าน 13 กิจกรรม ตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานรักษาความปลอดภัยด้านจราจรแห่งชาติ (สำนักงานระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน กระทรวงสาธารณสุข, 2551) ได้แก่

1. ด้านการบริหารจัดการ
 - 1.1 โครงสร้างองค์กรที่รับผิดชอบในการจัดตั้งและพัฒนาระบบการดำเนินงาน
 - 1.2 เครือข่ายหน่วยงานที่ร่วมออกปฏิบัติการ
 - 1.3 การจัดหาและบริหารงบประมาณที่ต้องใช้ในการพัฒนาและดำเนินงาน
 - 1.4 กฎระเบียบ กฎเกณฑ์ มาตรฐาน และคู่มือต่าง ๆ ที่ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

2. ด้านบุคลากร

- 2.1 การจัดหา การพัฒนาและการบริหารบุคลากร
- 2.2 การควบคุมการออกปฏิบัติการ (medical oversight)
- 2.3 การควบคุมและประเมินคุณภาพ (quality control)
- 2.4 การค้นคว้าวิจัย

3. ด้านการสื่อสาร

- 3.1 การจัดตั้งและพัฒนาศูนย์สื่อสารสั่งการ
- 3.2 การจัดตั้งและพัฒนาเครือข่ายสื่อสาร
- 3.3 การประชาสัมพันธ์และการให้ความรู้แก่ประชาชน

4. ด้านยานพาหนะและอุปกรณ์

- 4.1 การจัดหา ระเบียบการใช้งาน การบำรุงรักษา ยานกู้ชีพ
- 4.2 การจัดหาและบำรุงรักษา ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติงาน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการศึกษา ส่วนที่ 2 ผู้ศึกษาได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้ศึกษาทำหนังสือผ่านคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่จะทำการศึกษาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขออนุญาตรวบรวมข้อมูล
2. ผู้ศึกษาคำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามคุณสมบัติของกลุ่มประชากรที่กำหนด
3. ผู้ศึกษาคำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มประชากร ชี้แจงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือ พร้อมทั้งชี้แจงการพิทักษ์สิทธิ์แก่กลุ่มประชากร
4. ผู้ศึกษาเยี่ยมชมสำรวจความพร้อมของอุปกรณ์ เครื่องมือ และรถพยาบาลที่ให้บริการในระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินของหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น
5. ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดจากกลุ่มประชากรของ 2 กลุ่ม มาวิเคราะห์สรุปข้อมูลแต่ละประเด็น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาส่วนที่ 1 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การศึกษาส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยบรรยายสรุปตามประเด็นคำถามและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้